

Indikatora datu lapa

Indikatora Nr.	B6
EP kategorija	Regulējošie pakalpojumi
EP klase	Ūdens aprites cikla un ūdens plūsmas uzturēšana
Indikatora nosaukums	Meža ūdens saglabāšanas potenciāls
Indikatora definīcija	Platības spēja piesaistīt un saglabāt ūdeni
Mērvienība	Nav; skaitlisks indekss
Datu lapas autors/i:	Zane Lībiete

Tabula 1. Izejas dati EP klasifikācijai

Mežiem ir ļoti būtiska nozīme platības hidroloģiskā režīma regulēšanā. Tie izlīdzina noteci, samazina plūdu risku. Kvantitatīvu hidroloģisko parametru novērtējumu vislietderīgāk ir veikt, par vērtējuma pamatvienību izmantojot sateces baseinu. Tā kā projektā pilotteritoriju robežas atšķiras no sateces baseinu robežām, kā arī nav paredzēts veikt hidroloģiskos novērojumus, ekosistēmu pakalpojumu vērtēšanā iespējams izmantot kvalitatīvus rādītājus, par kuriem ir publicēta informācija.

Kā indikators izmantots Eiropas Vides aģentūras ziņojumā Nr.13/2015 aprakstītais indikators meža ūdens saglabāšanas potenciāls (*water retention potential*). Tas ir komplekss rādītājs, kas atkarīgs no kopējās noteces, virsmas noteces un noteces regularitātes. Šo rādītāju ietekmē meža tips, klimatiskie apstākļi, apsaimniekošanas režīms, kā arī mežainuma procents. Rādītājs ir izstrādāts upju sateces baseiniem, lai to pielietotu projekta pilotteritorijām, vērtējumu iespējams koriģēt ar audzes biežību.

Indikatora izstrādē izmantoti sekojoši pamatdati un pieņēmumi:

1. Saulkrastu pilotteritorijas atrodas Gaujas sateces baseinā, bet Jaunķemeru pilotteritorijas – Lielupes sateces baseinā.
2. Katrai pilotteritorijai piešķirta ūdens saglabāšanas potenciālu raksturojoša skaitliska vērtība atbilstoši Eiropas Vides aģentūras (EEA 2015) sagatavotajam pārskatam: 1 - zems; 2 – vidējs; 3 – augsts. Tā kā ūdens saglabāšanas potenciāls pārskatā raksturots atsevišķi vasarā un ziemā, aprēķināta tā vidējā vērtība. Pēc tam koeficients koriģēts, reizinot to ar audzes biežību.
3. Pieņemot, ka visaugstākā indikatora vērtība tiks sasniegta audzēs, kuras atrodas sateces baseinā, kur ūdens saglabāšanas potenciāls gan vasarā, gan ziemā ir novērtēts kā augsts, un kur mežaudžu biežība ir vismaz 0.8, bet viszemākā vērtība – audzēs, kuras atrodas sateces baseinā, kur ūdens saglabāšanas potenciāls gan vasarā gan ziemā ir novērtēts kā zems un biežība ir mazāka vai vienāda ar 0.3, matemātiski tika izveidota novērtējuma skala. EP novērtēts atbilstoši koriģētā koeficienta vērtībai (Tabula 1) un indikatoru skalai (Tabula 2).
4. Īstenojot paredzēto attīstības scenāriju, prognozēts, ka audžu biežība Jaunķemeru pilotteritorijas ietekmētajā platībā (jaunveidojamā kūrorta parka teritorijā) samazināsies par vienu vienību. Saulkrastu pilotteritorijā audžu biežības izmaiņas attīstības scenārija īstenošanas ietekmē nav prognozētas.
5. Pārējām ģeotelpiskajām vienībām ekosistēmu pakalpojumi atbilstoši šim indikatoram netiek vērtēti, taču tas nenozīmē, ka šajās platībās ūdens saglabāšana nenotiek!

Tabula 1. Ūdens saglabāšanas potenciāls un tā korekcija

Kods 5.1, 6.1., 7.1 un 8.1 parāda tikai scenārija skarto teritoriju vērtības

n.a. – nav attiecināms, jo ģeotelpiskā vienība nav sastopama

Kods	Ģeotelpiskās vienības	Saulkrasti			Jaunķemeri		
		Ūdens saglabāšanas potenciāla koeficients*	Audzū vidējā biežība**	Koriģēts koeficients ģeotelp. vienībai	Ūdens saglabāšanas potenciāla koeficients	Audzū vidējā biežība**	Koriģēts koeficients ģeotelp. vienībai
1	Pludmale	0	0	0	0	0	0
2	Embr.kāpas	0	0	0	0	0	0
3	Priekškāpas	0	0	0	0	0	0
4	Upju straujtecēs un dab.upju posmi	0	0	0	n.a.	0	0
5	Mežainas piejūras kāpas un Veci vai dab.boreāli meži, pieaugusi un pāraugusi audze	2	0.7	1.4	1.5	0.7	1.1
5.1	Mežainas piejūras kāpas un Veci vai dab.boreāli meži, pieaugusi un pāraugusi audze	n.a.	n.a.	n.a.	1.5	0.6	0.9
6	Mežainas piejūras kāpas un Veci vai dab.boreāli meži, vid.vec.un briestaudzes	2	0.8	1.6	1.5	0.8	1.2
6.1	Mežainas piejūras kāpas un Veci vai dab.boreāli meži, vid.vec.un briestaudzes	n.a.	n.a.	n.a.	1.5	0.7	1.1
7	Mežainas piejūras kāpas, pieaugusi un pāraugusi audze	2	0.7	1.4	1.5	0.7	1.1
7.1	Mežainas piejūras kāpas, pieaugusi un pāraugusi audze	2	0.7	1.4	n.a.	n.a.	n.a.
8	Mežainas piejūras kāpas, vid.vecuma un briestaudzes	2	0.8	1.6	1.5	0.8	1.2
8.1	Mežainas piejūras kāpas, vid.vecuma un briestaudzes	2	0.8	1.6	1.5	0.7	1.1
9	Ruderāli zālāji	0	0	0	n.a.	0	0
10	Mazstāvu dzīv.apbūves teritorija	0	0	0	n.a.	0	0

11	Daudzstāvu dzīv.apbūves teritorija	0	0	0	n.a.	0	0
12	Publiskās apbūves teritorija	0	0	0	0	0	0
13	Transporta infrastruktūras teritorija	0	0	0	0	0	0

*Aprēķināts atbilstoši EEA (2015) kā vidējais rādītājs no vasaras un ziemas vērtībām

**Atbilstoši taksācijas datiem. Ģeotelpiskajās vienībās 5 un 6, kur taksācijas datu trūkst, pielīdzinātas attiecīgai vecuma grupai atbilstošo biežību no ģeotelpiskajām vienībām 7 un 8.

Tabula 2. EP novērtējuma indikatoru skalas kvalifikācija

EP novērtējums	Indikators
0 - EP netiek sniegts	Novērtējums nav attiecināms uz mežaudzēm
1 - EP ļoti zema vērtība	Koriģētais koeficients ≤ 0.3
2 - EP zema vērtība	Koriģētais koeficients > 0.3 un < 1.0
3 - EP vidēja vērtība	Koriģētais koeficients ≥ 1.0 un ≤ 1.7
4 - EP augsta vērtība	Koriģētais koeficients > 1.7 un < 2.4
5 - EP ļoti augsta vērtība	Koriģētais koeficients ≥ 2.4

Tabula 3. EP novērtējuma matrica

*Kods 5.1, 6.1., 7.1 un 8.1 parāda tikai scenārija skarto teritoriju vērtības
n.a. – nav attiecināms, jo ģeotelpiskā vienība nav sastopama*

Kods	Ģeotelpiskā vienība/ pilotteritorija	EP novērtējums atbilstoši indikatora skalai no 2.tabulas	
		Saulkrasti	Jaunķemeri
1	Pludmale	0	0
2	Embr.kāpas	0	0
3	Priekškāpas	0	0
4	Upju straujtecēs un dab.upju posmi	0	n.a.
5	Mežainas piejūras kāpas un Veci vai dab.boreāli meži, pieaugusi un pāraugusi audze	3	3
5.1	Mežainas piejūras kāpas un Veci vai dab.boreāli meži, pieaugusi un pāraugusi audze	n.a.	2
6	Mežainas piejūras kāpas un Veci vai dab.boreāli meži, vid.vec.un briestaudzes	3	3
6.1	Mežainas piejūras kāpas un Veci vai dab.boreāli meži, vid.vec.un briestaudzes	n.a.	3
7	Mežainas piejūras kāpas, pieaugusi un pāraugusi audze	3	3
7.1	Mežainas piejūras kāpas, pieaugusi un pāraugusi audze	3	n.a.
8	Mežainas piejūras kāpas, vid.vecuma un briestaudzes	3	3
8.1	Mežainas piejūras kāpas, vid.vecuma un briestaudzes	3	3
9	Ruderāli zālāji	0	n.a.
10	Mazstāvu dzīv.apbūves teritorija	0	n.a.
11	Daudzstāvu dzīv.apbūves teritorija	0	n.a.
12	Publiskās apbūves teritorija	0	0
13	Transporta infrastruktūras teritorija	0	0

Datu avots	Pilotteritorijās esošo mežaudžu taksācijas apraksti
Izmantotā literatūra	European Environment Agency. 2015. Water retention potentials of Europe's forests.A European overview support to Natural Water Retention Measures — 41 pp.